

Ø-turismen i tal

Baggrund

Med afsæt i erfaringerne omkring Ø-passet, som forener 38 danske øer i en fælles formidling af oplevelser på øerne, har Landdistrikternes Fællesråd i indkaldt øerne til møde om fremtidsudsigterne for ø-turismen. Målet er at finde nye konkrete tiltag, der kan styrke ø-turismen.

Det er hævet over enhver tvivl, at der er interesse og goodwill omkring ø-turisme. Blandt andet drevet af feriemotiver som fred og ro, nærhed, naturlighed og genopladning.

Men hvad siger data? Er der faktisk vækst og fremgang i ø-turismen? Kommer der flere gæster? Bruger gæsterne penge? Er der et erhvervsmæssigt perspektiv for øerne?

Vi har i dette dokument samlet en række nøgletal for ø-turismen. Materialet er på ingen måde udtømmende, men det dokumenterer både volumen og en vis vækst.

Vigtigste observationer

Vi har indsamlet og beskrevet data for samlet turismeforbrug, turismens andel af den samlede lokale produktion, besøgstal på lokale attraktioner og udvikling i feriehuspriser. Det er særlig værd at bemærke:

- At ø-turismen har en stor økonomiske betydning; mindst 10 mia. kr. og sandsynligvis op til 12-14 mia. kr. i turismeforbrug Vestkysten har til sammenligning et turismeforbrug på 16 mia kr.
- At ø-turisme findes i alle landsdele, men koncentreret på "ø-kysten" Bornholm, Møn, Falster, Lolland, Langeland, Ærø, Als, Rømø, Mandø, Fanø
- At den relative lokaløkonomiske betydning af turisme er stor og stigende i ø-kommunerne; særligt i de mindste ø-kommuner.
- At attraktioner på øerne årligt tiltrækker 1,9 mio. besøgende, og at der er markante investeringer i nye besøgsattraktioner på vej
- Ingen af øerne ligger i TOP 35 over danske feriehuslokaliteter; Bornholm og Fanø ligger højest.
- I 2018 var der 4,4 passagerer på de 28 ø-færge-ruter svarende til niveauet i 2008 og over et lavpunkt i 2015 med 4,0 mio. passagerer. I 1990, hvor tallet blev målt første gang, var det på 3,8 mio. Højeste antal passagerer var i 2006 4,6 mio.

Ø-turismens økonomiske betydning

Vi definerer ø-turisme som turismen på de 32 øer i Ø-passet. Afgrænsningen er praktisk, men ikke helt entydig. De fleste øer i passet nås kun med færge, men ikke alle. Mors, Lolland-Falster og Mandø fx nås på anden vis. Samtidig er store turist-øer som Als og Bornholm med i passet mens Møn og Rømø ikke er.

Nogle øer er dækket af VDK/CRT's tal for turismeforbrug. Det gælder Bornholm, Fanø, Langeland, Lolland-Falster, Læsø, Mors, Samsø og Ærø. Her var turismeforbruget i 2017 på i alt 7,8 mia. kr. i turismeforbrug og 88.000 indbyggere (i gennemsnit 88,5 kr. i turismeforbrug pr. indbygger).

Befolkningstallet på de øvrige øer (herunder Als med 50.000 indbyggere) var i 2017 på 55.000 indbyggere. Vi har efter befolkningstal opregnet et anslået turismeforbrug på de øvrige øer på 4,8 mia. kr.

Det skal korrigeres for et lavere gennemsnitligt turismeforbrug på de mindre øer. Der er færre hoteller, restauranter og butikker på de mindre øer.

Samlet set anslår vi således den samlede volumen målt på turismeforbrug på de 32 øer i Ø-passet til ca. 10 mia. kr. Dette er uden Møn og Rømø (med rundet 1 mia. kr. i turismeforbrug).

Til sammenligning kan nævnes det VDK/ CRT-målte turismeforbrug i følgende destinationer:

Den jyske vestkyst 18 mia. kr.

Det danske ø-rige* 10 mia. kr.

Destination Fyn 7,5 mia. kr.

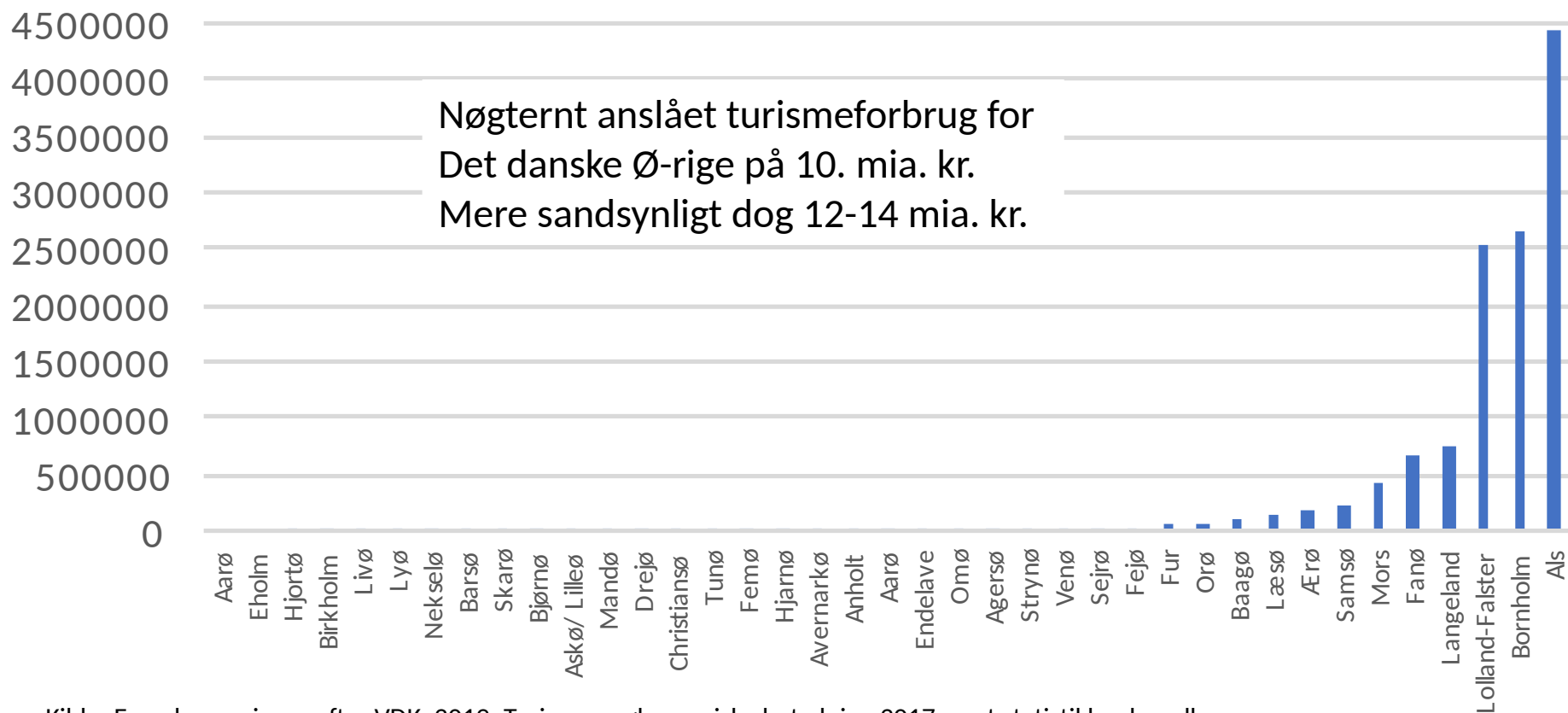
Visit Nordsjælland 6,5 mia. kr.

Destination Sjælland 4,5 mia. kr.

Destination Sønderjylland 4,0 mia. kr.

* 32 øer i Ø-passet; hele landet men centreret i Fanø/ Rømø/ Als/ Langeland/ Ærø/ Lolland/ Falster/ Møn og Bornholm – Ø-kysten fra vest til øst i Danmark.

Turismeforbrug, øer i Ø-passet, opregnet efter befolkningstal, 2017, kr.

Kilde: Egne beregninger efter VDK, 2019: Turismens økonomiske betydning 2017 samt statistikbanken.dk

Anm.: Tal fra VDK på følgende kommuner: Bornholm, Fanø, Langeland, Lolland-Falster, Læsø, Samsø, Mors Ærø.

VDK-tal for Sønderborg Kommune (med Als) er 1,5 mia. kr., så Als absolut ikke overvurderet. Møn og Rømø ikke medregnet.

Turismens relative betydning

Hvis en branche/ et erhvervsområde udgør en særlig stor og voksende andel af et områdes samlede erhvervsstruktur, så er der en erhvervsmæssig specialisering.

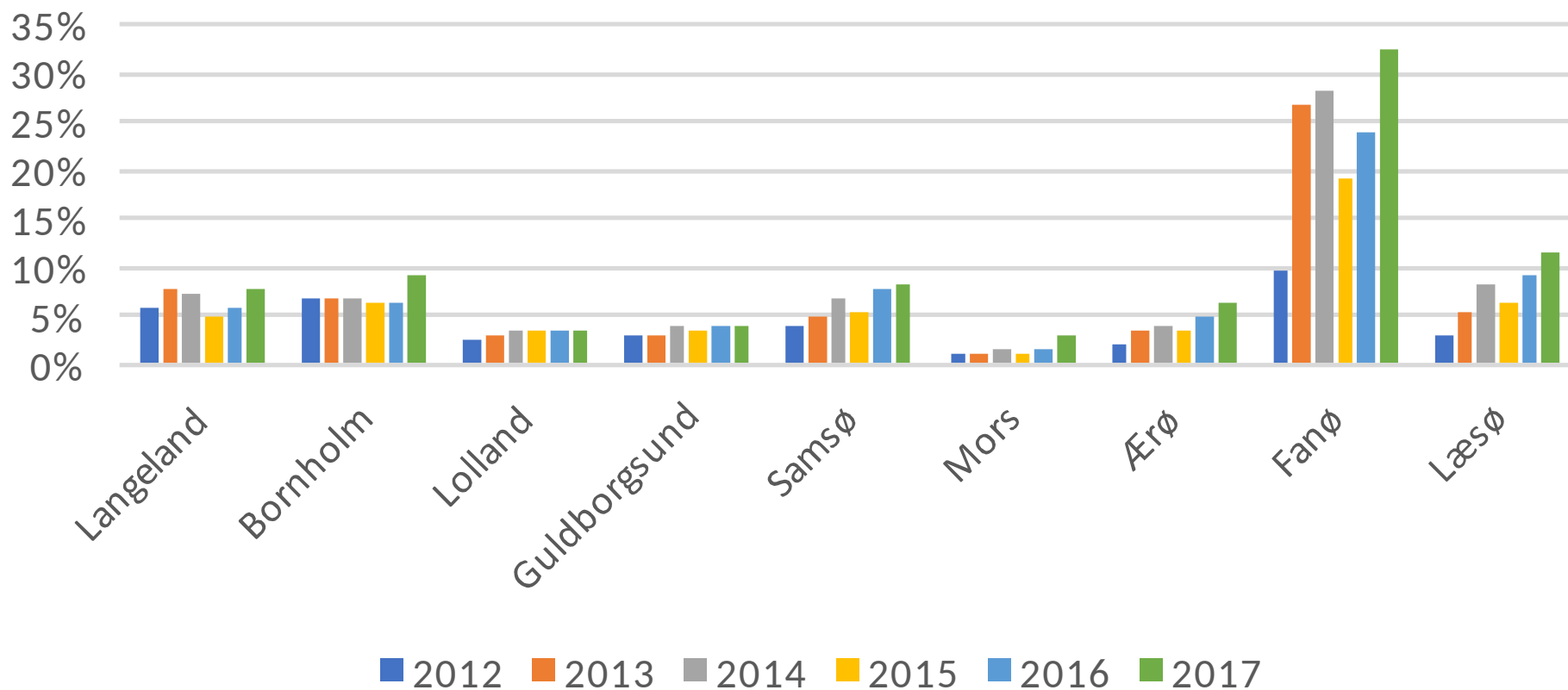
Fanø er landets mest specialiserede ø-kommune. Over 30% af det lokale udbud kommer fra turisme. Det høje niveau skyldes både at øen har mange turister, og at andre erhverv er mindre udviklede på Fanø, hvor mange arbejder i Esbjerg og andre steder uden for Fanø.

Herefter kommer Læsø, Bornholm, Samsø og Langeland.

Mindst betydning har turisme på Mors, Lolland og på Falster/ Guldborgsund Kommune.

I alle ø-kommuner er den relative betydning af turismen i vækst; højest på Læsø (fra 3,1 2012 til 11,50% i 2017) , Fanø (fra 9,7 til 32,2%) og Ærø (2,2 til 6,2%).

Turismens andel af det samlede udbud (den lokale produktion), ø-kommuner

Kilde: VDK/ CRT, diverse år: Turismens Økonomiske betydning i Danmark

Priser på køb af feriehus

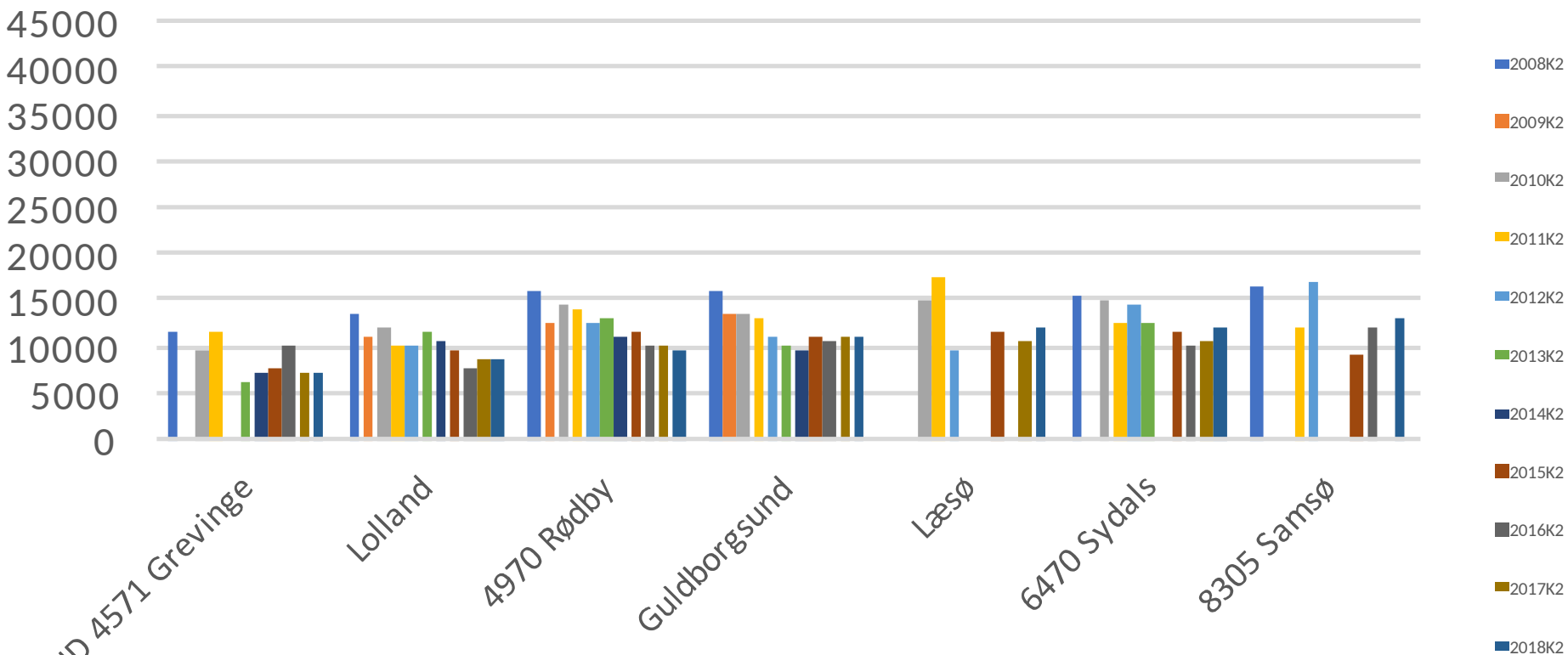
I en markedsøkonomi er den markedsskabte pris på et gode alt andet lige den stærkeste indikator på værdien af godet. Vi har gode data for udviklingen i feriehuspriser forskellige steder i landet. Hvordan ser markedet på feriehus på øer frem for "på fastlandet"? Hvordan er feriehuspriserne på øerne?

Ikke helt i top viser data. Blandt de 35 dyreste feriehus-steder var der i 2018 ingen ø-destinationer. Dyreste ø-destinationer er Fanø og Bornholm.

Blandt de billigste feriehus-øer er Lolland (5) og Guldbordsund (30).

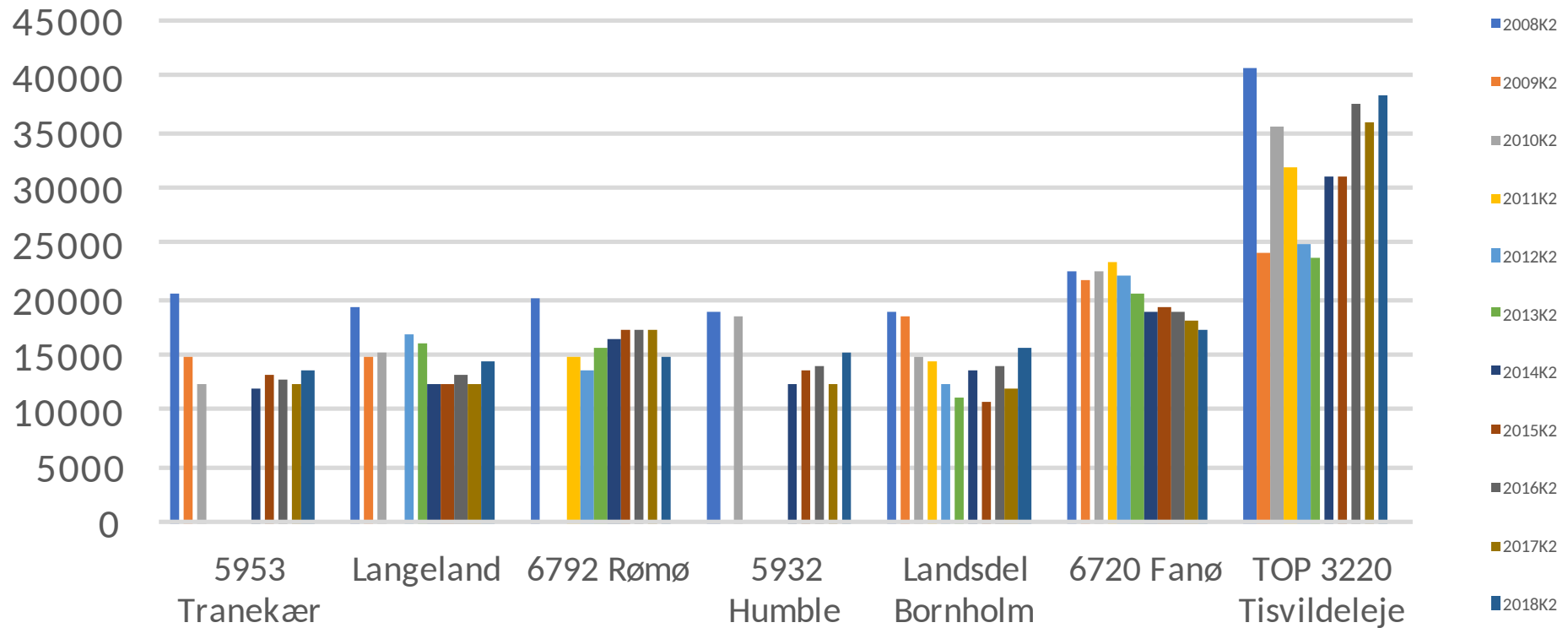
Læsø, Sydals, Samsø og Langeland og Rømø ligger midt i feltet.

Realiserede feriehuspriser, Grevinge med laveste pris i 2018 og seks ø-steder med lave priser

Kilde: Egne beregninger efter Realkreditrådet

Realiserede feriehuspriser, Tisvildeleje med højeste pris i 2018 og fem ø-steder med høje priser

1,9 mio. attraktionsbesøg

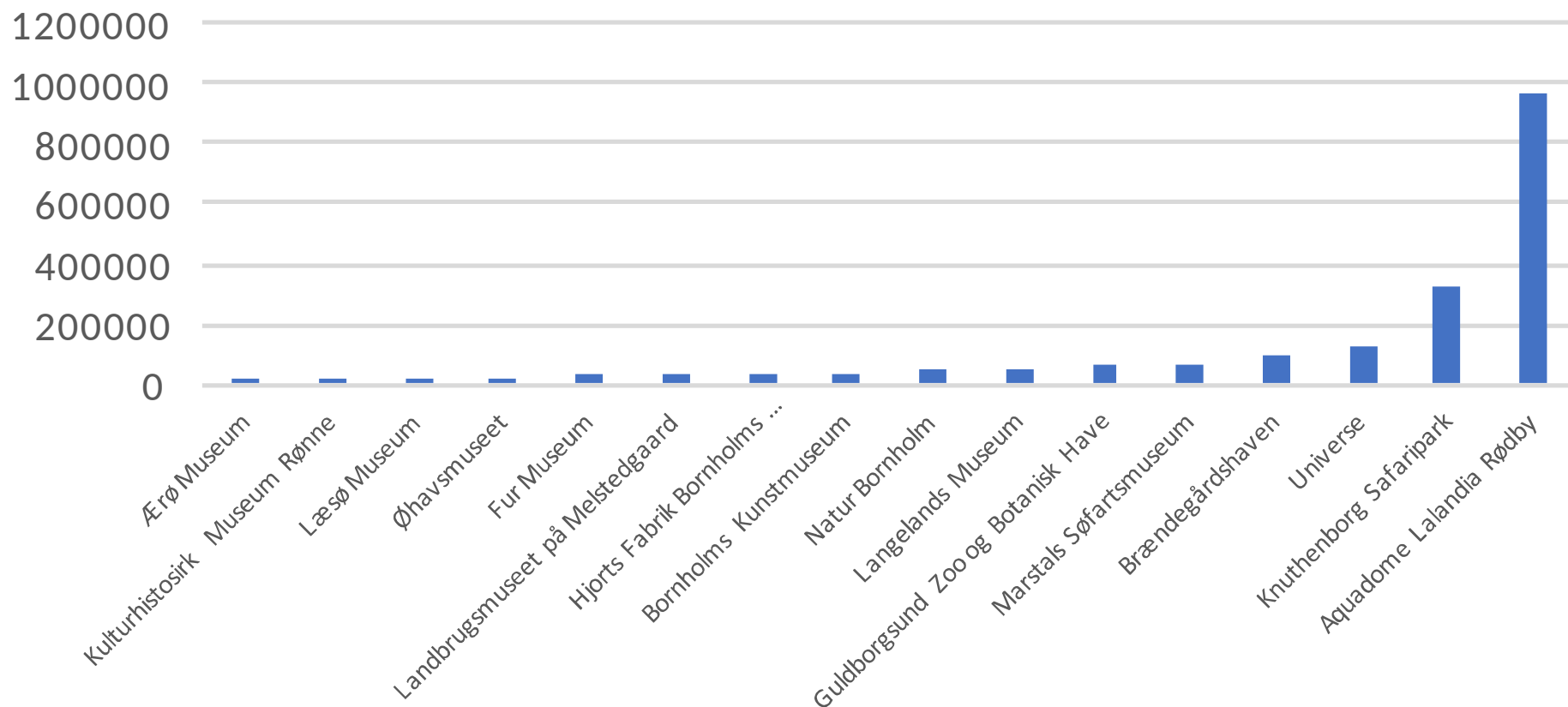
Ifølge VDK's attraktionsliste modtog øerne i Ø-passet i 2018 1,9 mio. besøg.

Der er lokaliseret væsentlige attraktioner i alle dele af ø-kysten fra Vadehavet i vest til Bornholm i Øst.

Nye og styrkede attraktioner er undervejs fx i form af:

- Nationalpark Vadehavet (styrket formidlingsindsats bl.a. omkring Vadehavscenteret/ Mandø)
- Udvikling og formidling af Tøndermarsken (Realdania o.a.)
- Nordals resort (BMC Fond og Linak medfinansierer med 1,2 mia. kr.)
- Øhavsmuseet (videreudvikling af landskabsmuseum med center i Faaborg)
- Nyt center for outdoor-turisme på Bornholm (på Hammersholm på Nordbornholm)

Top300 attraktioner lokaliseret på øerne i Ø-passet, besøgstal, 2018

Anm.: Tilsammen havde de 17 attraktioner i 2018 1 mio. besøgende. Det bemærkes, at Møns Klint og Møns Museum ikke er medtaget (Møn ikke i Ø-passet). Der er attraktioner på alle dele af ø-kysten; Bornholm, Lolland/ (Møn), Langeland, Ærø, Als og Vadehavet.

Data om færgetrafik

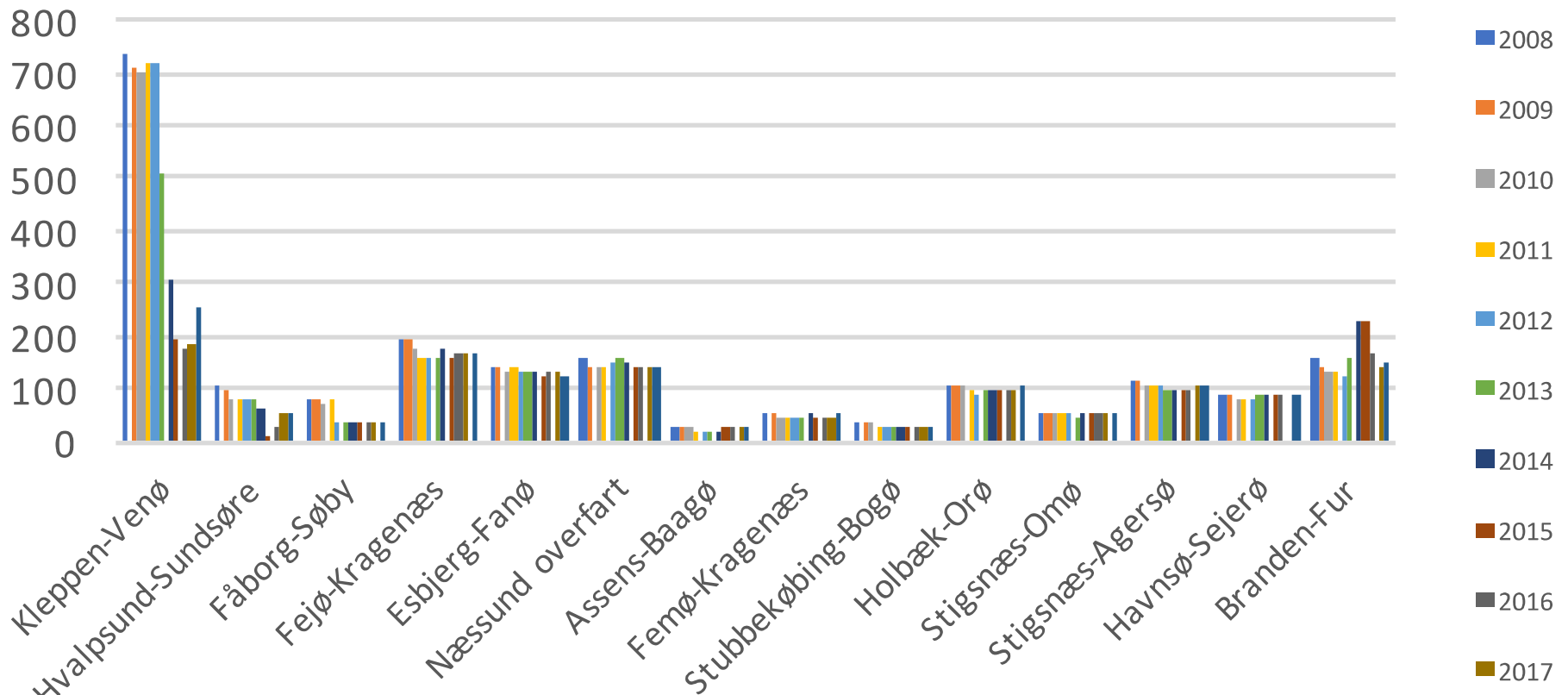
Statistikbanken har data for udviklingen i passagertallet for 28 færgeruter med øer.

Tilsammen var der i 2018 4,4 passagerer på disse ruter svarende til niveauet i 2008 og over et lavpunkt i 2015 med 4,0 mio. passagerer.

I 1990, hvor tallet blev målt første gang, var det på 3,8 mio. Højeste antal passagerer var i 2006 4,6 mio.

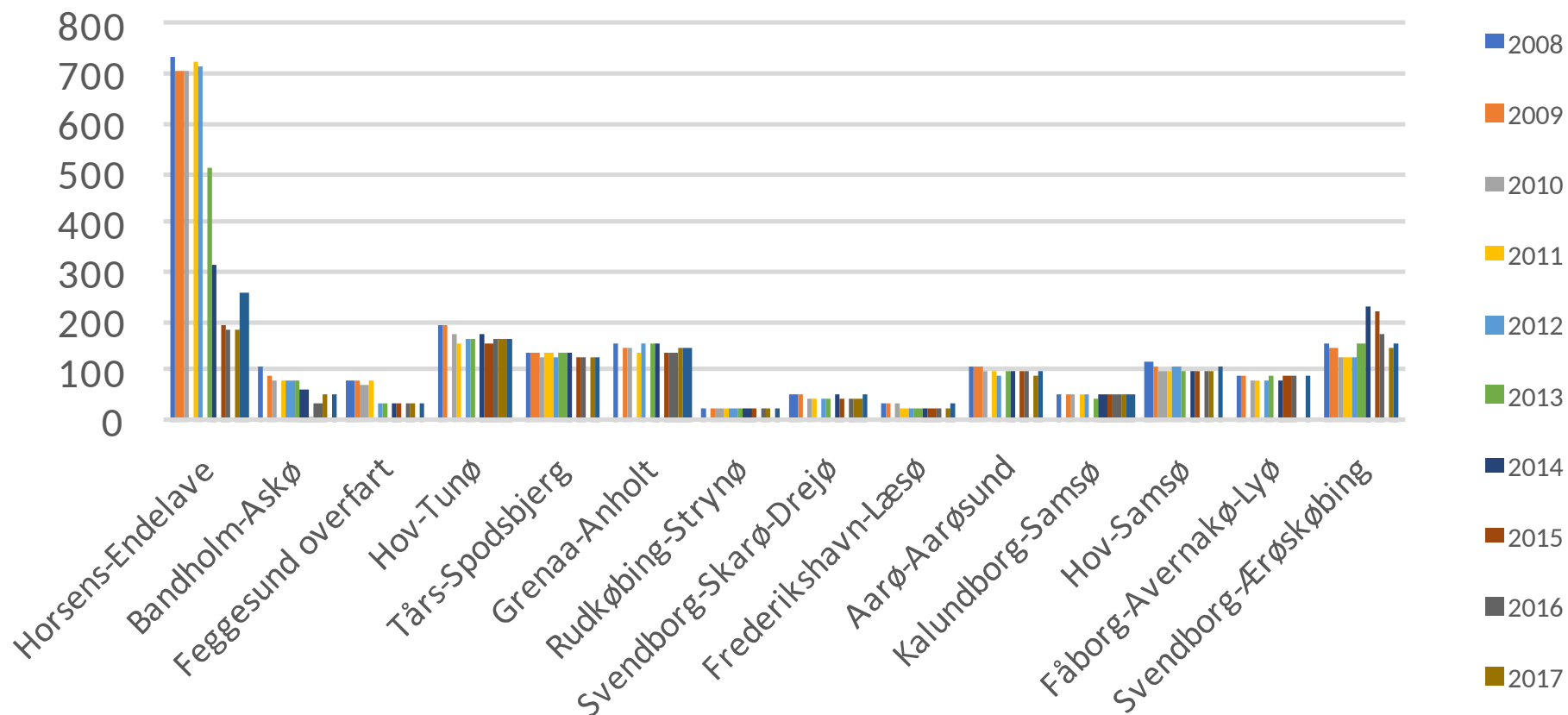
Så ja; vi har set en stigning i passagertallet, men det er sket efter et tidligere fald og det er langt fra jævnt fordelt på færge-forbindelser.

Antal passagerer, 1.000, ø-ruter i vækst (fra venstre til højre efter stigende vækst)

Kilde: Egne beregninger efter Statistikbanken.dk

Antal passagerer, 1.000, ø-ruter i vækst (fra venstre til højre efter stigende vækst)

Kilde: Egne beregninger efter Statistikbanken.dk

Opgave til seminaret den 16/09/2019

På workshopen arbejdes med fire temaer; attraktivitet, tilgængelighed, synlighed og rammebetingelser.

Inden for hvert tema søger/udvikler vi handlinger, som kan iværksættes (lokalt på den enkelte ø/ virksomhed, blandt transportører og anden infrastruktur h.u. også rådgivere m.v. samt, mere overordnet, i Partnerskab for dansk ø-turisme).

Handlingskataloget udsendes med invitationen primo august i følgende form (se næste side).

Oplæg til udvikling af Handlingskatalog for Ø-turisme

Attraktivitet	Tilgængelighed	Synlighed	Rammebetingelser
<p><i>Primære handlinger</i> Etablere løbende gæsteanalyse Natur-overnatning (som Lejre "Pop Up Beds i Nationalparken")</p>	<p><i>Primære handlinger</i> Salg via Airbnb Experience, Tripadvisor o.a.</p>	<p><i>Primære handlinger</i> Løbende elektroniske nyheder fra ø-passet Kampagner for "must sees" Venneklub for ø-turisme</p>	<p><i>Primære handlinger</i> Lov om Partnerskab for Ø- turisme (nationalt selskab som WOCO, DKNT) Måske outsourcing fx til Destination Bornholm) Påvirke tilskud til ø-trafik (også billigt i højsæson)</p>
<p><i>Andre handlinger</i> Investeringsfremme til øerne Tilskud/incentives til sæson- beskæftigede/ interim-ledere, studerende, talenter, udenlandsk arbejdskraft Pop-up forretning; støtte til at teste koncepter i højsæson Arrangere fælles event for alle øer fx løb på mange øer eller turné med musikere på mange unikke ø-locations</p>	<p><i>Andre handlinger</i> Udsendelse af års-invitation til alle tidligere Rabat på færge ved forevisning af ø-pas (og andre fordele på øerne)</p>	<p><i>Andre handlinger</i> Etablere en marketing-pulje med offentlige-private midler</p>	<p><i>Andre handlinger</i> Give folkeskoler, friskoler, efterskoler særlige muligheder for tilskud til skoleklassers lejrskoler hhv. weekendture til øerne.</p>